

ม. ม. ม. / ๖๖

116
[๑๑๖๖๖๖]

Mr. Herbert Hartmann นายฮาร์ตมันน์ นาล์พรมานน์

[๑๑๖๖๖๖]

๒๕๓๑
๒๕๓๑

ที่ ม. ๒๕๔๖/๗๖๘๓
กองการต่างประเทศ

ศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย
วันที่ ๒๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๑

เรื่อง นายเฮอริเบต ฮาคแมนน์ ซาคีเบอร์มันน์ ป่วยถึงแก่กรรมที่บ้านคอน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย พูล ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

ควยข้าหลวงประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานีรายงานโดยทางโทรเลข
ควนลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ศกนี้ว่านายเฮอริเบต ฮาคแมนน์ ซาคีเบอร์มันน์ ซึ่งกองวิเทศ
ออกไปตั้งเครื่องวิทยุที่บ้านคอน ได้ป่วยเป็นไข้แล้วกลายเป็นกระเพาะอาหารอักเสบ
แพทย์หลวงได้พยายามรักษาจนสุดความสามารถ ครั้นถึงวันที่ ๒๕ นี้ นายเฮอริเบต ฮาค
แมนน์ได้ถึงแก่กรรม และข้าหลวงประจำจังหวัดได้ตกลงกับกองวิเทศให้ส่งศพมากรุงเทพฯ
โดยทางรถไฟกำหนดถึงวันที่ ๓๐ นี้ ความแจ้งในสำเนาโทรเลขที่ส่งมาเพื่อทราบควยแล้ว
ควรมิควรรแล้วแต่จะโปรด

Handwritten signature

Handwritten mark

No.E. 15/7114

Ministry of Foreign Affairs,
Saranromya Palace.

2nd August, 1934.

Dear Dr. Nord,

I beg to inform you that I have received a letter from the Ministry of the Interior to the effect that Mr. Herbert Hatmann, a German citizen, who has been despatched by the Radio Section of His Majesty's Government to establish a Radio Station at Ban Don, died on the 25th ultimo. He was laid up with fever followed by acute gastritis. The local Government doctor had done his best to save him, but failed in his attempt. The Commissioner of Suratdhani has arranged with the Radio Section to send up his remains by train to Bangkok arriving the 30th ultimo.

I hastened to have the above information communicated to your Legation over the telephone in the afternoon of the 30th idem.

In expressing to you my personal condolence this mournful occasion, I am,

Yours sincerely,

J.R.

His Excellency
Dr. Erich Nord,
etc., etc., etc.,
BANGKOK

(สำเนา)

เวรรับมหาดไทย วันที่ ๔/๕/๓๓ เลขรับที่ ๑๓๔๔๓

ที่ ๒๑๖/๒๑๐๓

ศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานี

แผนกมหาดไทย

วันที่ ๓ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๓

เรื่อง นายเฮอริเบต ฮาร์ตแมนน์ ถึงแก่กรรม

คณะกรรมการจังหวัดสุราษฎร์ธานี เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

เนื่องโทรเลขของจังหวัดนบอกเรื่องนายเฮอริเบต ฮาร์ตแมนน์ ซาคีเยอร์มัน ซึ่งทางกองวิทยาสงออกปดั่งเครื่องวิทยุในราชการที่อ่านคอน ขณะพักอยู่กระทักรับแขก ใคป่วยเป็นไขแล้วกลายเป็นกะเพาะอาหาร เป็นพิษถึงแก่ความตาย เมื่อวันที่ ๒๕ เดือนก่อน และว่าเมื่อจัดการไปอย่างไรจะเรียนมาภายหลัง นั้น

นายเฮอริเบต ฮาร์ตแมนน์ ผู้นี้ได้เดินทางออกจากกรุงเทพ ฯ โดยเรือบูลล์ (S/S Bull) ถึงท่าเรือบ้านคอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๓ ครั้นในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ได้ทราบว่ามีอาการป่วยเป็นไขบ้างเล็กน้อย ๆ รุ่งขึ้นในวันที่ ๒๔ เจ้าควารู้สึกว่าแรงขึ้น จึงได้ให้นายอาเฮียม แซ่เหลื่อง คนใช้ไปตามขุนพิสิษฐสุทธการ สาธารณสุขจังหวัด (แพทย์ประกาศนียบัตร) มาพยาบาลและเฝ้าไข้ ในวันที่ ๒๕ ตอนมาขุนพิสิษฐสุทธการได้ไปเยี่ยมผู้ตายราว ๔.๓๐ นาฬิกา ผู้ตายมีอาการค่อยดีขึ้น แต่ในตอนผู้ตายรับประทานอาหารกลางวันในวันนั้นทราบจากนายอาเฮียม แซ่เหลื่อง คนใช้ว่า ผู้ตายได้รับประทานของแสลงเข้าไป ครั้นเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกาในวันเดียวกัน เกิดมีอาการทุรนทุรายและถึงแก่ความตาย โดยปัจจุบันทันด่วนก่อนที่จะตามแพทย์มาเฝ้าไข้ ความพิศการปรากฏตามสำเนารายงานของแพทย์นั้นแล้ว ในส่วนการพยาบาลรักษานั้น นับว่าแพทย์ได้ระกอบยาและใช้วิธีรักษาอันถูกต้อง

เมื่อนายเฮอริเบต ฮาร์ตแมนน์ ได้ถึงแก่ความตายลงแล้ว ข้าพเจ้าได้จัดการโทรเลขบอกไปยังนายพันโท พระอรามรณชิต และกองการโฆษณาในวันเดียวกันที่บอกมายังกระทรวงมหาดไทย นอกจากนี้ได้จัดการพิมพ์การ์ดเชิญอำมาตยาศคามธรรมเนียมไทยแจกจ่ายไปตามบรรดาข้าราชการ พ่อค้า คหบดี และชาวต่างประเทศ มีมากันเป็นจำนวนพอสมควร เกียรติยศ เมื่อเสร็จพิธีอำมาตยาศคามธรรมเนียม บรรจุหีบศพชั่วคราว ใคนำศพจากที่พักรับแขกไปตั้งไว้ณะมณฑลศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานีคานหลัง มีตั้งเครื่องโต๊ะและประดับประคาคอกไม้ตามธรรมเนียม ครั้นรุ่งขึ้น ข้าพเจ้าใคขอให้บริษัทอีสต์ เอเชียคิกบ้านคอนทำหีบศพชนิดถาวรตามแบบอย่างชาวต่างประเทศด้วยไม้ตะลุมพอ ๑ หีบ บรรจุแทนหีบชั่วคราว (หีบไม้ที่บรรจุศพเขามาจากกรุงเทพ ฯ) แล้วใคใคหมายช่างถ่ายภาพที่คังศพไว้ถวาย และใคใคหมายแจ้ง

ตลอดไม่ได้อศพเนา กับในเวลากลางคืนตลอดจนนำส่งศพ ข้าพเจ้าได้จัดให้มี
 คนเฝ้าศพคืนละ ๒ คนประจำ ครั้นถึงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๗
 เวลา ๔.๐๐ นาฬิกา ข้าพเจ้าได้เชิญบรรดาข้าราชการ พ่อค้า คหบดี และชาว
 ต่างประเทศมาช่วยทำพิธีส่งศพลง เรือท่าเรือของบริษัทอีสต์เอเชียติกบ้านคอน
 โดยเจ้าพนักงานตำรวจ ๑๐ นายเป็นผู้ห้ามหีบศพจากมณฑลสุพรรณบุรีไปลง เรือทวงที่จัด
 ไว้ พวงเรือกลไฟของบริษัทอีสต์เอเชียติก เพื่อนำไปขึ้นบรรทุกรถไฟที่สถานี
 สุราษฎร์ธานี ในการนำศพนายเฮอร์เบิร์ต ฮาร์ตแมนน์ จากมณฑลสุพรรณบุรีไปยัง
 ท่าเรือนี้ นอกจากเจ้าตำรวจ ๑๐ นายห้ามศพแล้ว ยังมีข้าราชการ พ่อค้า คหบดี
 ที่ได้เชื่อเชิญมากับลูกเรือเดินเข้ากระบวนศพ และมีเศียรของลูกเรือ ๑ วง
 บรรเลงเพลง Slow March ไปตลอดทางจนถึงท่า ในตอนที่ยก
 หีบศพลง เรือบรรเลงเพลง Springtime และขณะเรือศพเคลื่อน
 จากท่า แตรวงของคณะลูกเรือได้บรรเลงเพลง My Love บรรดา
 ข้าราชการ พ่อค้า คหบดี และชาวต่างประเทศได้ยืนเคารพศพที่ท่าตลอดเรือ
 ศพลับตา ข้าพเจ้าเป็นผู้นำศพไปส่งถึงสถานีรถไฟ ได้เป็นผู้กำกับการให้บรรทุก
 รถจนรถออกจากสถานี คอยขับไปโคมอบให้นายอำเภวยุ คินตะปุระ เป็นผู้ควบคุม
 จนถึงกรุงเทพฯ การงานทุกอย่างได้เป็นไปโดยเรียบร้อย

ในวันที่นายเฮอร์เบิร์ต ฮาร์ตแมนน์ ถึงแก่ความตายลงนั้น คณะ
 กรรมการอำเภอบ้านคอนได้ไปจัดการไต่สวนตามระเบียบ มีความเห็นพ้อง
 กันกับข้าพเจ้าว่า นายเฮอร์เบิร์ต ฮาร์ตแมนน์ ได้ตายโดยสุจริต ขอประทาน
 ส่งส่าในารายการไต่สวนรวม ๕ ฉบับ สำเนารายงานการตรวจของแพทย์
 ๑ ฉบับ สิ่งของตามบัญชีที่ได้ตรวจพบปรากฏว่าเป็นของของผู้ตายรวม ๕ ฉบับ
 รูปถ่ายที่จัดหีบศพ กระบวนแห่และเรือคังศพรวม ๓ รูป มาพร้อมกับหนังสือ
 สิ่งของต่าง ๆ นั้น ได้คิดราปรประจำครั้งไว้ทุกหีบห่อแล้ว.

(ลงนาม)

ควรมิตรแลจนตรากรม
 พระยาสุรารักษ์
 NATIONAL ARCHIVES THAILAND

๒๐๖๓๐

ที่ ๕๕๓/๕๕๕๐

ทบวงพาณิชย์และคมนาคม

กระทรวงเศรษฐกิจ

วันที่ ๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๗

เรื่อง นายเฮอเบอช ฮารทมัน นายช่างผู้ชำนาญการวิศุกรรมที่วายนม

ทูล ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

เรื่องนาง อี. ฮารทมันภรรยา นายเฮอเบอช ฮารทมัน
ผู้วายนม ร้องขอรับเงินบำเหน็จของสามี เพื่อเลี้ยงชีพและเพื่อการศึกษา
ของบุตรธิดาสืบไปนั้น

กระทรวงเศรษฐกิจและกรมไปรษณีย์โทรเลข ระดับถึงคุณ
ความดีของผู้วายนมอยู่มาก จึงได้ชี้แจงขออนุญาตกระทรวงการคลัง
เพื่อจ่ายเงินบำเหน็จให้ แต่กระทรวงการคลังได้พิจารณาตามรายงาน
แพทย์มีความเห็นว่า นายเฮอเบอช ฮารทมัน ได้ตายโดยอาการป่วย
เป็นโรคกะเพาะอาหารพิการ ซึ่งเป็นกาป่วยอันเป็นไปตามธรรมดาตั้ง
ชาร ถึงหากจะไม่ไปราชการก็อาจตายได้ ในกรณีเช่นนี้ไม่มีหลักการ
จะจ่ายเงินบำเหน็จให้ได้ กระทรวงนี้ขอส่งสำเนารายงานการตรวจของ
แพทย์ผู้พยาบาลและสำเนาหนังสือกระทรวงการคลังมาเพื่อกระทรวงการ
ต่างประเทศได้ไปรศพิจารณาชี้แจงให้สถานทูตเยอรมันทราบด้วย.

ควรมีความแล้วแต่จะ
หลวงประดิษฐไพเราะ
ลงนามแทนปลัดกระทรวง
กรมการกงสุลต่างประเทศ
ARCHIVES THAILAND

Handwritten notes and a signature at the top left.

Handwritten notes and a signature at the top right.

Handwritten text at the top right, possibly a date or reference.

សេចក្តីប្រកាស (ក្រសួង)

First paragraph of the official notice, detailing the purpose and scope of the announcement.

ប្រកាសស្តីពីការប្រកាស

Main body of the official notice, containing detailed regulations and instructions.

សេចក្តីបញ្ជាក់បន្ថែម

Additional clarifications and supplementary information provided in the notice.

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

Final paragraph of the notice, including the date and location of issuance.

Official signature and name of the minister.

(ក្រសួង)